

Pripomienky k Národnému programu rozvoja výchovy a vzdelávania (Učiace sa Slovensko)

Schválené AS PriF UK 12.4. 2017

Materiál “Učiace sa Slovensko” v oblasti vysokého školstva a vedy pokladáme za principiálne chybný vo svojich zásadných východiskách. Sme presvedčení, že prináša viac negatívneho ako pozitívneho a preto pokladáme za najsprávnejšie jeho zásadné odmietnutie. Materiál je nekoncepčný a nie sú v ňom uvedené konkrétne mechanizmy ani nástroje, akými dosiahnuť požadovanú zmenu a často ani jasné ciele, ako by takáto zmena mala vyzeráť. Chýba kvalifikovaný odhad finančných zdrojov, ktorými je možné dosiahnuť požadovanú zmenu. Preto je nerealistické očakávať, že implementácia národného programu “Učiace sa Slovensko” prinesie výrazné zlepšenie súčasného stavu. Predkladatelia a autori materiálu, z ktorých viacerí sú za súčasný zlý stav osobne zodpovední, nie sú zárukou požadovanej kvalitatívnej zmeny a skôr je možné sa obávať, že zlý stav sa ich ďalším pôsobením v rezorte ešte viac prehĺbi.

Odporúčanie: Mala by byť vytvorená pracovná skupina, ktorá identifikuje vzorové VŠ v Európe a dostane mandát od MŠ, aby mohla oficiálne konzultovať s predstaviteľmi ministerstiev príslušných štátov a so štatutármi identifikovaných inštitúcií. Cieľom pracovnej skupiny bude získať konkrétne údaje o fungovaní vysokých škôl (VŠ) vo “vzorových” európskych krajinách (napr. Nemecko, Švajčiarsko, škandinávске krajiny, Holandsko). Paralelne by malo Ministerstvo školstva (MŠ) uskutočniť audit VŠ systému nezávislou zahraničnou skupinou zloženou z odborníkov na VŠ z tých európskych krajín, ktorým sa chceme priblížiť. Európska komisia určite poskytuje takéto možnosti. Na základe týchto dvoch aktivít (dôkladný prieskum v zahraničí + zahraničný audit) bude možné pripraviť materiál, ktorý nebude mať nedostatky predkladaného textu.

V ďalšom uvádzame naše výhrady a pripomienky k jednotlivým bodom materiálu:

Zásadné pripomienky:

- 1) Materiál striktne rozdeľuje dve hlavné poslanie vysokých škôl – poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a tvorivú činnosť. A to vrátane posudzovania ich kvality, ktoré boli doteraz spoločne hodnotené v rámci komplexnej akreditácie. Kvalita napĺňania oboch týchto poslání vysokých škôl však úzko súvisí a navzájom sa výrazne ovplyvňujú. Pri ich oddelenom posudzovaní (vzdelávania podľa cieľov 5-01 a 5-02 a tvorivej činnosti podľa cieľa 6-02) treba vytvoriť jasné vzájomné väzby, predovšetkým **pod cieľom 5-02 sa kvalita tvorivej činnosti podľa jej evaluácie musí zahrnúť do akreditačných štandardov ako nevyhnutná minimálna podmienka pre akreditáciu vyšších stupňov vysokoškolského vzdelávania** (pretože v týchto stupňoch je nevyhnutnou súčasťou tvorivá činnosť študentov):
 - ako akreditačný štandard pre poskytovanie druhého stupňa vysokoškolského vzdelávania požadovať kvalitu tvorivej činnosti podľa jej evaluácie aspoň na úrovni národne uznávanej kvality v danom odbore,

- ako akreditačný štandard pre poskytovanie tretieho stupňa vysokoškolského vzdelávania požadovať kvalitu tvorivej činnosti podľa jej evaluácie aspoň na úrovni medzinárodne uznávanej kvality v danom odbore.
 - akreditačné štandardy musia zároveň obsahovať požiadavky na vedeckú kvalitu vysokoškolských učiteľov zabezpečujúcich študijný program.
- 2) **Zásadne prepracovať opatrenie 6-03.01 o novom systéme dlhodobého inštitucionálneho financovania tvorivých činností vysokých škôl.** Stabilné financovanie by malo byť v podstatnej miere (až do výšky 80 %) inštitucionálnej dotácie („dlhé peniaze“), založené na výsledkoch evaluácie tvorivej činnosti (podľa cieľa 6-02, zamerané predovšetkým na ohlas tvorivej činnosti pre rozvoj poznania a uplatnenie výsledkov v spoločenskej a hospodárskej praxi v porovnaní s medzinárodným priemerom v danom odbore) a zvyšok (min. 20 %, „krátke peniaze“) má tvoriť priama výkonová zložka na základe dosiahnutého výkonu (so zohľadnením kvality výstupov podľa skupín odborov) za 2-ročné obdobie.
- 3) **Pod cieľom 5-02 doplniť požiadavky na kvalitu členov Akreditačnej rady (AR) a externých odborníkov v hodnotiacich komisiách menovaných Akreditačnou agentúrou, vrátane medzinárodne uznanej kvality ich tvorivej činnosti v tom zmysle, že členom AR sa nemôže stať kandidát, ktorý nie je aspoň medzinárodne uznávanou vedeckou (alebo tvorivou) osobnosťou vo svojom odbore. Rovnako by malo byť členstvo v AR viazané na minimálne 10-ročné pôsobenie na VŠ v pozícii riadneho profesora.** Personálne zloženie bolo kľúčovým problémom práve v prípade zloženia niektorých pracovných komisií Akreditačnej komisie (AK). Zmena systému akreditácie by v opačnom prípade narazila na rovnaký personálny problém. Rovnako pokladáme za úplne scestnú zásadu, že členstvo v AR nie je zlučiteľné s aktuálnym pôsobením na VŠ. V minulosti nebolo problémom členov AK ich pôsobenie na VŠ, ale skôr úplná vedecká nekompetentnosť niektorých členov AK, nespĺňajúca v niektorých prípadoch dokonca ani kritériá na udelenie hodnosti PhD. Počet členov AR (7) pokladáme za nedostatočný. Je totiž životne dôležité zabezpečiť, aby jedna skupina odborov bola hodnotená rovnakým spôsobom, t. j. v jednej pracovnej skupine, ktorú by mal viesť člen AR. V opačnom prípade nie je možné udržať už ani relatívnu objektivnosť hodnotenia.
- 4) **Upraviť cieľ 8-01 o alokácii zdrojov pre vysoké školy na úroveň 1,5 % HDP už do roku 2022 v súlade so zvyšovaním platov učiteľov a pre rok 2027 stanoviť cieľ na aktuálnu úroveň priemeru krajín OECD. Cieľ konkretizovať opatrením s uvedením každoročného navyšovania zdrojov pre vysoké školy o 60 mil. Eur.**

Ďalšie závažné pripomienky:

K cieľu 2-05 (Vysokoškolská príprava učiteľov):

- a) Vypustiť opatrenie 2-05.02 o požiadavkách na priebežný výkon študentov učiteľského štúdia. Zámer tohto opatrenia by sa mal uplatniť vo všetkých odboroch štúdia uplatňovaním vnútorného systému kvality podľa cieľa 5-01.
- b) Obmedziť opatrenie 2-05.09 o širšej kvalifikácii učiteľov len na základné školy. Uplatnenie opatrenia na stredné školy by negatívne ovplyvnilo kvalitu vzdelávania na nich.
- c) Opatrenie 2-05.10 nahraďiť nástrojmi na podporu pedagogickej praxe učiteľov budúcich učiteľov na základných alebo stredných školách. Plošné uplatnenie praxe ako podmienky je nežiaduce najmä pre učiteľov odborných základov a probačných predmetov. Paradoxne, na riaditeľov základných a stredných škôl podľa opatrenia 4-02.13 sa takáto podmienka už nevzťahuje – tu by vznikali „zásluhové miesta“ pre úradníkov!

K cieľu 5-01.01 (Zaviesť na vysokých školách vnútorné systémy zabezpečovania kvality vzdelávania.):

- a) Text je formulovaný natoľko všeobecné a nekonkrétne, že uniká jeho skutočný zámer.
- b) Napr. sa požaduje, aby “[vysoké školy predovšetkým] zabezpečovali štúdium náležite kompetentnými učiteľmi”. Vyplýva snád' z toho, že sa tak doteraz nedeje?
- c) Požiadavku, aby “[vysoké školy predovšetkým] zabezpečovali primerané financovanie štúdia a výučby...” považujeme za neadekvátnu najmä preto, že podľa súčasnej legislatívy financovanie má zabezpečovať predovšetkým štát prostredníctvom kapitoly ministerstva školstva.
- d) alebo aby “[vysoké školy predovšetkým] mali vhodné informačné systémy na zhromažďovanie, analýzu a využívanie relevantných informácií na efektívne uskutočňovanie a riadenie svojich študijných programov a ďalších aktivít”. Majú autori pocit, že v súčasnosti používané informačné systémy sú nevhodné?

K cieľu 5-02 (Vonkajší systém zabezpečovania kvality vzdelávania):

- a) Z materiálu vypustiť viackrát uplatňovaný deformovaný, tendenčne negatívny pohľad na doterajšiu prácu Akreditačnej komisie. Je prezentovaný v rovine, ako keby Akreditačná komisia mohla skoro za všetky problémy vo vysokom školstve. Naopak, javí sa nám, že AK je kritizovaná za to, že sa konečne pozviechala z marazmu, do ktorej ju uvrhla právna úprava z r. 2002 (prijatá pod gesciou jedného z navrhovateľov v pozícii ministra) a v posledných rokoch začala robiť to, na čo je určená. Takisto nie je pravda, že by rovnaké kritériá boli používané pre rôzne vedné odbory, keďže pre hodnotenie výskumu boli stanovené pravidlá pre každú oblasť výskumu samostatne.
- b) Pojem inštitucionálna akreditácia (napr. v opatrení 5-02.03) je zmätočný, vyvoláva dojem, že sa vzťahuje na inštitúciu ako celok (všetky jej študijné programy/študijné odbory). Nahraďiť ho pojmom akreditácia študijných odborov.
- c) Autori materiálu konštatujú, že v súčasnej podobe “... dôsledné preštudovanie a overenie skutočností [v materiáloch pre akreditáciu] návštevou vysokej školy zo strany Akreditačnej komisie je úplne nereálne. Z kapacitných dôvodov (na slovenských vysokých školách sa vysokoškolské štúdium uskutočňuje v 5992 akreditovaných študijných programoch a 703 súčastiach študijných programov učiteľstva a tlmočníctva, ktoré tvoria študijné programy v kombinácii), sa Akreditačná komisia ťažiskovo sústreďuje na garantov študijných programov a ich vedeckú produktivitu.” ... “problémom [komplexnej akreditácie je] aj jej vysoká nákladovosť a neefektívnosť. Hodnotu jej dvoch realizovaných cyklov znižuje netransparentnosť hodnotiacich procesov.” Nesporne možná aj potrebná je debyrokratizácia a celkové zjednodušenie procesu akreditácií, zásadne však odmietame kritikou dielčích problémov súvisiacich s procesom akreditácie odôvodňovať totálnu deštrukciu podľa nás správneho smerovania akreditácií, ktorý AK v poslednom čase s ťažkosťami začala presadzovať.
- d) Potrebná je akreditácia inštitúcií [fakúlt alebo častí fakúlt, ktoré sú tak členené]. Z analýzy Akreditačnej komisie má vyplývať, v ktorých odboroch je príslušná škola odborne spôsobilá poskytovať vzdelávanie. Tvorba št. programov v týchto odboroch by potom mala byť vo výlučnej

kompetencii danej VŠ [v jednoznačne definovaných rámcoch, napr. kapacitné možnosti, dostatok učiteľov a pod.].

K cieľu 5-03 (Akreditačná agentúra):

Materiál neuvádza žiadne podrobnosti o novej Akreditačnej agentúre, najmä aká bude jej organizačná štruktúra, aký bude počet expertných komisií, aké budú procesy riadenia a kontroly v agentúre. Neuvádza sa analýza s akým počtom úradníkov platených na plný úväzok sa pri procese akreditácie uvažuje, ani porovnanie s doterajšími personálnymi a finančnými nákladmi, nárokmi kladenými na expertov a podobne. Je vysoko pravdepodobné, že celý proces bude nakoniec podstatne drahší a aj byrokratickejší ako doteraz.

K cieľu 5-04 (Vysokoškolskí učelia):

- a) Doplniť opatrenie o osobitnom zvyšovaní nástupných plátov odborných asistentov po skončení doktorandského štúdia. Ich plat je v porovnaní s platom vysokoškolsky vzdelaných ľudí v Národnom hospodárstve (NH) obzvlášť nízky. Táto skutočnosť nemotivuje schopných mladých ľudí v pokračovaní v akademickej kariére. Doplniť opatrenie na podporu ubytovania začínajúcich učiteľov/výskumníkov.
- b) Je možné uvažovať o projektoch, ktoré by podporili návrat tvorivých pracovníkov zo zahraničia, nie však takým spôsobom, ktorý by doma pôsobiace osobnosti diskriminoval. Akákoľvek takto vytvorená schéma musí byť prístupná pre všetkých.
- c) Do opatrenia 5-04.07 o zvyšovaní kvality vysokoškolských učiteľov doplniť aj podmienky na aktívnu tvorivú činnosť, nielen na aktívne sledovanie stavu výskumu a vývoja vo svojom odbore.
- d) Nie je uvedené na akú úroveň sa majú zvyšovať platy vysokoškolských pedagógov a vedeckých pracovníkov. Chýba porovnanie s krajinami EÚ.
- e) Nie je uvedené akými nástrojmi sa má dosiahnuť “[zvyšovanie] atraktívnosti učiteľského povolania a [zvyšovanie] finančného ohodnotenia práce vysokoškolského učiteľa”, ani ako má byť zabezpečené “Dosiahnutie intenzívnejšej súťaže pri obsadzovaní pozícií vysokoškolských učiteľov...”. Z návrhu nie je zrejmé, ako má byť zabezpečená inštitucionálna podpora ich práce. V materiáli uvedené “vytvorenie štúdie” nedefinuje žiadne konkrétne opatrenia.

K cieľu 5-05 (Pracovné miesta a tituly docentov a profesorov):

- a) Upraviť opatrenie 5-05.01 spočívajúce v zrušení väzby medzi odborom, v ktorom sa docent habilitoval/profesor inauguroval, a obsadzovaním funkčného miesta docenta/profesora. Docent alebo profesor musí tvorivo pôsobiť v danom odbore.
- b) Definovať minimálne celoštátne platné požiadavky na odbornú kvalitu uchádzačov na obsadenie funkčného miesta docenta a profesora.
- c) Zamestnávanie “odborníkov z praxe” na pozície docentov a profesorov bez nutnosti získať akademicko-pedagogickú hodnosť docent, resp. profesor je zásadne zlé riešenie. Ak je odborník z praxe dostatočne kvalifikovaný, mal by byť schopný získať požadovaný akademicko-pedagogický titul.
- d) “Podmienkou prijatia na pracovné miesto docenta bude súhlas príslušnej vedeckej rady fakulty, v prípade obsadenia pracovného miesta profesora bude podmienkou súhlas vedeckej rady fakulty aj vedeckej rady univerzity. Úspešný uchádzač sa stáva docentom, resp. profesorom príslušnej vysokej školy.” Túto tézu pokladáme za principiálne nesprávnu a v rozpore s princípmi súťaže pri výberovom konaní.

K cieľu 5-06 (Sústava študijných odborov):

V opatrení 5-06.02 vytvoríť väzbu na odbory tvorivej činnosti, keďže tvorivá činnosť je súčasťou vyšších stupňov vysokoškolského vzdelávania.

K cieľu 5-07 (Profesijné študijné programy):

Odporúčame aj v akademických študijných programoch vytvoriť legislatívne opatrenia a motivačné nástroje, aby sa podporila možnosť pre študentov absolvovať prax počas svojho štúdia. Tým by študenti mohli nadobudnúť väčšie praktické zručnosti, po ktorých volajú autori NPRVV a zamestnávateľa.

K cieľu 5-09 (Liberálne štúdiá):

Trváme na negatívnom postoji k zavádzaniu liberálnych štúdií. Bakalársky stupeň liberálnych štúdií nemusí vytvoriť dostatočný základ pre pokračovanie na magisterskom stupni v konkrétnom odbore či uplatnenie v praxi.

K cieľu 5-11 (Profilácia vysokých škôl):

Žiadame zachovať súčasnú kategorizáciu vysokých škôl (univerzitné vysoké školy, odborné vysoké školy, vysoké školy bez zaradenia) a obnoviť kategóriu výskumných univerzít, ktorú zrušila novela vysokoškolského zákona v roku 2007.

K cieľu 5-13 (Iné formy štúdia):

Pri externej a distančnej forme vzdelávania upozorňujeme, že je potrebné zohľadniť, že nemôžu úplne nahradiť priamy kontakt s učiteľom.

K cieľu 6-01 (Doktorandské štúdium a postdoktorandské pozície):

- a) Nie je dostatočne uvedené aké konkrétne zmeny legislatívy sa navrhujú v doktorandskom štúdiu.
- b) Hoci sa uvažuje o vytvorení pozícií postdoktorandov, materiál nestanovuje mnohé podstatné atribúty postdoktorandského štúdia, napr. koľko rokov bude trvať postdoktorandská fáza kariéry, koľko pozícií postdoktorandov sa vytvorí a aké budú finančné náklady, ani ktoré inštitúcie budú môcť prijímať postdoktorandov.
- c) V opatrení 6-01.02 zrušiť možnosť výnimiek pre nevysokoškolskú inštitúciu požiadať o akreditáciu doktorandského štúdia, ak vysoká škola nespĺňa preň podmienky. Táto nevysokoškolská inštitúcia má predsa možnosť obrátiť sa na takú vysokú školu, ktorá podmienky spĺňa.
- d) Neumožniť denné doktorandské štúdium bez poskytovania štipendia podľa opatrenia 6-02.05. Takéto opatrenie by sa mohlo zneužívať voči uchádzačom. Namiesto toho je potrebné vytvoriť legislatívne podmienky na to, aby štipendium z externých zdrojov mohlo byť považované za štipendium.

K cieľu 6-02 (Systém evaluácie (hodnotenia) tvorivých činností):

- a) Nie je zrejmé, ktoré zásady z britského a českého hodnotenia budú "primerane adaptované na slovenské podmienky".
- b) Nie je zrejmé akú byrokratickú záťaž bude evaluácia predstavovať.

K cieľu 6-03 (Inštitucionálne financovanie tvorivých činností):

Nie sú známe finančné ani časové rámce pre zavedenie novej formy inštitucionálneho financovania.

K cieľu 6-04 (Financovanie tvorivej činnosti v oblasti národných štúdií):

Požadujeme zabezpečiť rovnakú náročnosť posudzovania kvality tvorivej činnosti v oblasti národných štúdií ako v iných oblastiach tvorivej činnosti.

K cieľu 6-05 (Súťažné financovanie vedy):

- a) V ciele 6-05 chýba zmienka o výraznom navýšení financovania projektov VEGA,KEGA a APVV tak, ako to uvažuje stratégia podpory výskumu a inovácii prejednávaná v Rade vlády pre vedu, techniku a

inovácie. Bolo by tiež potrebné predĺžiť čas riešenia projektov na min. 5 rokov, ako aj umožniť dostatočné financovanie doktorandských a postdoktorandských miest.

- b) Upraviť opatrenie 6-05.02 tak, aby pri otváraní tematických výziev nemohlo dôjsť k poklesu objemu prostriedkov alokovaných na všeobecné výzvy.
- c) Doplniť nové opatrenie na výrazné zníženie administratívnej náročnosti riešenia projektov APVV. To dosiahlo takmer úroveň náročnosti riešenia projektov financovaných zo štrukturálnych fondov EÚ. Rozhodujúca má byť evaluácia efektívnosti a účelnosti vynaložených prostriedkov nezávislým auditom (ako je to v projektoch priamo financovaných Európskou komisiou), keďže tvorivá činnosť vyžaduje aktualizáciu špecifikácie vynaložených prostriedkov podľa priebežných výsledkov.
- c) Obnovenie štátnych programov by bolo chybou. Najmä pre netransparentnosť pri ich zadávaní a výbere uchádzačov.

K cieľu 6-06 (Rozvoj vedeckých parkov):

Navrhované riešenie pokladáme za nekonceptné. Vidieť to aj z porovnania počtov vedeckých parkov v SR a ďalších krajinách. V SR bolo vybudovaných viac vedeckých parkov ako v podstatne väčších a rozvinutejších krajinách. Model ich financovania mal byť vytvorený predtým ako vôbec vznikli. Parky boli pôvodne plánované tak, aby prinášali zdroje financovania pre VŠ. Avšak v skutočnosti odčerpávajú finančné prostriedky pre výskum na VŠ. V súčasnom stave projektov by bolo chybou vyčleniť vedecké parky a centrá na samostatné financovanie. Je potrebné uskutočniť medzinárodný audit výkonov vedeckých parkov a centier, na základe ktorého je potrebné upraviť ich fungovanie. Parky musia dokázať svoju životaschopnosť v súťaži s ostatnými inštitúciami a ich financovanie musí byť zabezpečené rovnakými nástrojmi ako výskum na vysokých školách a ďalších inštitúciách.

Ku kapitole 7 (Tretia spoločenská misia vysokých škôl):

Nové poslanie vysokých škôl v oblasti spoločenskej misie sa nezaobíde bez doplňujúcich zdrojov – ďalšie činnosti sa nedajú realizovať z vnútorných rezerv podfinancovaného vysokého školstva.

K cieľu 8-01.03 (Zvyšovať prostriedky na podporu rozvoja výskumu na vysokých školách.):

Absentuje čo i len zmienka o zohľadnení výsledkov evaluácie tvorivých činností. Práve tieto výsledky môžu pomôcť identifikovať „výskumný potenciál v. š. (porovnaj v úvodnej preambule)“.

K cieľu 8-02 (Alokácia štátnej dotácie pre vysoké školy):

- a) Nezavádzať nové parametre alokácie dotácií, najmä v opatrení 8-02.02 o alokácii dotácie na výskum, vývoj a umeleckú činnosť. I tak už je „metodika rozpisu dotácie ...“ príliš zložitá. Navyše, materiál nereflektuje nové parametre zahrňujúce kvalitu výstupov publikačnej činnosti zavedenú v metodike pre rok 2017. Skôr je potrebné vypustiť zohľadňovanie tých výstupov publikačnej činnosti, ktoré nepredstavujú aspoň uznanú národnú kvalitu. Ich zohľadňovanie totiž vedie k plytvaniu tvorivej kapacity vysokoškolských učiteľov a výskumníkov na tvorivú činnosť bez podstatného prínosu k rozvoju poznania a aplikovaným výstupom pre prax.
- b) V opatrení 8-02.05 konkretizovať optimalizáciu siete verejných vysokých škôl s dôrazom na spojenie vysokých škôl pôsobiacich v jednom meste či regióne s podobným zameraním.
- c) Návrh nešpecifikuje, ktoré “odborné aktivity a projekty” sú perspektívne na financovanie, kritériá ich posudzovania a výberu, ani komu pripadnú rozhodovacie kompetencie.
- d) Podobne sa nešpecifikuje mechanizmus výberu, posudzovania a financovania excelentných projektov VŠ. (vid'. doterajšie skúsenosti s premnoženými centrami excelencie a vedeckými parkami)

K cieľu 8-02.02 (Prehodnotiť váhy a doplniť ďalšie parametre do vzorca na alokovanie dotácií na výskum, vývoj a umeleckú činnosť v metodike.):

Dopĺňanie niektorých parametrov ako napr. počet zahraničných zamestnancov – nemajú žiaden zmysel. Diskriminujú domácich zamestnancov a ničím nezvyšujú úroveň VŠ. Autori reformy by mali vysvetliť aký má vplyv (cudzia) štátna príslušnosť na kvalitu vysokoškolského vzdelávania v SR.

K cieľu 8-03 (Systém vnútorného riadenia vysokých škôl):

- a) Z materiálu je zrejmý príklon autorov dokumentu k zavedeniu manažérskeho systému riadenia vysokých škôl a odstráneniu súčasného autonómneho riadenia vysokých škôl demokraticky volenými funkcionármi (dekanmi, rektormi). Zásadne trváme na ponechaní súčasného spôsobu kreovania riadiacich orgánov vysokých škôl a vnútornej štruktúry vysokých škôl založenej na vysokej miere autonómie fakúlt. Je to pre nás jeden z najvýznamnejších výdobytkov Novembra 89.
- b) Navrhujeme premenovať správnu radu na „dozornú radu“, čo presnejšie vyjadruje jej postavenie v systéme orgánov vysokých škôl (slovo „správna“ evokuje dojem, že by vysokú školu mala spravovať, tj. riadiť) a primerane upraviť spôsob jej kreovania.
- c) Žiadame upraviť opatrenie 8-03.02 tak, aby bolo zachované a garantované právo fakúlt a ich orgánov priamo v zákone o vysokých školách a odmietnuť tézu, že by si ich mala každá vysoká škola samostatne upravovať v štatúte.
- d) Žiadame, aby sa umožnilo vysokým školám „od istej veľkosti“ zaviesť dvojstupňovú právnu subjektivitu (vysoká škola – fakulta). Išlo by o obdobný stav, ako existuje v podobe SAV a jej ústavov. Riadenie vysokých škôl komplikuje aj fakt, že právnu subjektivitu má len vysoká škola ako celok, čo komplikuje procesy ako napr. nakladanie s majetkom, verejné obstarávanie, pracovnoprávne vzťahy. Materiál naopak posilňuje ďalšie centralizačné procesy na vysokých školách, čo v prípade UK nezodpovedá jej reálnym potrebám a každodenným administratívno-právnym komplikáciám vyplývajúcim zo skutočnosti, že fakulty UK nemajú právnu subjektivitu, hoci viaceré z nich disponujú rozpočtom väčším ako mnoho ústavov SAV.